

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 36.

НА ЦЕТИЊУ, У СУБОТУ, 29. АВГУСТА (10. РУЈНА) 1875.

ГОДИНА III. (V)

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“ излази један пут недељом. Старији за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ год. 6. 1870 год. 3; четврт год. 1. 50. и. За СРБИЈУ год. 1. 7; по г. 1. 30.; четврт 1. 1. За све друге земље год. 1. 8. по год. 1. 4.; четврт год. 1. 2. За остале плаћа се за ред 5 новчаних. Продавати и све наручбе ишају се администрацији, а доноси уредништву на Цетиње.

ЦЕТИЊЕ, 29. Августа.

Новине, које смо данашњом поштом добиле, објашњују нам оне пријатељске телеграме, о којима смо у прошлом листу говорили. Оне објашњавају гласови о Црној Гори и Херцеговини дошли су се просули, а све којим начином.

„Полит. кореспонденциј“, орган бечког министарства спољних послова донесе чланак превиш голим и најбезобразнијим лажима о тежњима и потајном раду Црне Горе и о њеном дволичном понашању према херцеговачкој устанци. Као посљедицу тога изнаничли су они: узлазе дају табора изван у Требиње и освојене манастира Дужи. Вацајују сеу кривцу због гога на Црну Гору, да је још више оцрни, јавља „Пол. Кор.“, да је Црна Гора сачувала турску тврђавицу Никшиће од предаје тим, што је Турској допуштала, да овој тврђавици привети честом, која води преко Бјелопавлића, дакле преко црногорског земљишта.

Све које разборите и поштене новине пронајдемо су гадни смјер овога чланка и познано тогу лаж, па су га и предусреле као што се пристоји. То је сигурно и приврало „Пол. Кор.“ или мин. спољ. послова, да одмах у другом листу изјави, да оне вјести нијесу потекле из министарства спољних послова, и да их у неколико ублажи и исправи.

Међутим звањаче загребачке „Н. новине“, без сумње једино из превеликог страховића за стар херцеговачку, дале су се тако застрашити онијем гласовима, да су им без и најмањег провиљача повјерољиве.

Истима икако би смо узрок помислити, да није што друго наведено званични лист хрватске владе да направи „катастрофу у херцеговачкој устанци“, јер с једне стране налазимо у истоме чланку неколике лажосне, непристојне и зломишљене вјесте, а и више нечега, ако би се измјећу редова читало, а с друге стране тешко је разумјети, како би могло један озбиљни орган у данашњим приликама, гдје се сваки дан стотину различних гласова из толико противних интереса пуштају и укрштавају, с вјеста повјерљивих и то вјестима, тако глупих, тако јасно за невјерованје измишљених, као што су оне у „Пол. Кор.“!

Но икако добро измишљење о „Народним Новинама“ одбишено од себе ту помисао. Једино што им свакојако у гривих морамо унцати, то је, што нијесу, ако не сузбале исти час оне гласове, а оно пречекале, да се обистине, или потражило обавјештења, као што је „Обзор“ урадио, јер, то ће нам признати „Нар. Новине“, више би патристска било, сам претрпни за који час бод и немир, него ли просути га у високоликни мирод.

Међутим увјерени смо, да ће „Нар. Нов.“ исправити ту погрешку и да су то већ и учиниле.

У нашем прошлом листу наћи ће „Нар. Новине“ изложено право стање ствари. Ова ће ћемо им још дваје ствари објаснити.

Један чланак наш, који је и телеграфом разглашен био, и који су многе новине као „важна“ прештампаале, називају „Н. Н.“ „родо-монтолом“ споменику св особитица изгласком, да је писан „у очи скупштине косајеревске“. Је ли он био родомонтад, то ће „Н. Новине“ увјерити или разуверити најскорија догађаја. Што се тиче скупштине косајеревске омет морамо напоменути, да не није ни било. Ивала је бити, али брзина догађаја недопушти јој састати се. Измишљени су дакле и сви они гласови о проглашењу и неуроглашењу кнеза Николе „врховнијем вођом“. Ко може познати стање ствари у Херцеговини и одношај међу Херцеговином и Црном Гором и сад и досад, тај ће се запитати: и што би то сувишно проглашење?

Друга је ствар, у којој хоћемо да послужимо „Н. Новине“ са објашњењем, ово: „Н. Нов.“ ругају се усташима са усквиком: „Врло мудро!“ због тога, што су збробљене Турке разоружале пустили. А све дозна да је баш врло мудро. Усташа су досад узели преко педесет кула и тврђавица турскијех. Велики број истијех предао се усташима, а предао се само за то, што су се Турци увјерили на онијем прилика који су се предали, да им животу боће ништа бити. Без тога увјерења Турци би се као зукони до последњег кави, јер радија јуначки погинути, него послје као робови бити пошчени! И да се нијесу предавали, алико би више усташа погинуло и опет неби ове успјехе постигли. И осим тога мислимо, да је пред свијетом леппе за глас и име усташа ово чорјечко поступање, него да су заробљене посаде турли под свјелу, а то би морали учинити, пошто заробљенике нити иваљу гаје, нити су у стању подржавати. Напошљедку споменићемо још и то, да је ово племенито поступање усташа склонило већ до сада многе Турке домаће, а знамо и за неколико изазва, да ставу у редове њихове и да се заједнички дансе боре противу непријатеља.

С добром вољом пружио смо „Н. Нов.“ ово објашњење. Надамо се, да ће га и оне тако прихвати.

Мораво још на свршетку изјавити задовољство, што се нијесмо прекорили, када смо у прошлом листу изјавили, да неувјеримо, да су све загребачке новине, као што нам је било телеграфом, устале на Црну Гору. Досада нијесмо још виђели, да су ни друге које новине пријале вјести „Пол. Кореспонденције“ за готов нован, а многе су их са сумњом предусреле или одлучно одбиле.

Ова прилика учиниће без сумње још познанијим наше новине, што и јесте врло потребно.

ХЕРЦЕГОВИНА.

И опет икако само добре гласове из Херцеговине.

13. о. ж. био је велики бој близу Дабра, код Звјерина. Једна турска војска дошла из Дабра, а друга из Биљећа, у све бјеше 3000. И то је била редовна турска војска и имала је батерију топова. Усташа је било свега 700. Бој се започео у 9 ура јутру, а раздвојио се у сажу жрку ноћ. Турци су хтјели да зајме робље и мал усташки, који је био у Ситици и Звјерину.

По нијесу ни једне душе заробили нити што узели, него се грди вратили. Погинуло их је преко 200, рањенијех је било много више и сувишно пошчени су усташа 21 турску главу. Од усташа погинуло 5, рањено 20. Доста душама острагуша било је у томе боју усташима у руке.

24. о. ж. ударили Шаранци на Препане и повлади карауле. Од њих нико није погинуо а Турка 37.

Исти дан био је бој око Колашина, на ишше мјеста. Турци слава сузбјени.

На Бобово близу Палеваља траје већ више дана непрестано бој. Турци су се јако уманчили. До сада их нијесу могли усташа изгнати из њихове тврде позиције, но по јучерашњем напад извјештају, дошло им је 300 људи у помоћ, те се надамо, да ћемо брзо добити глас, да су усташа и ту ишхерали и побјели Турке.

Усташа држе чврсто опсиједнуто Никшиће. Помоћ им не може никаква доћи. Турци измишљени испавду често из града и бију се суштасима. 24. о. ж. опет су испали из града и ударили на село Озришће, но пошто су само неколико кућа опалили, морали су се са знатним губитком опет у град повући.

Босански бјегуници. По изказима, што су до сад прсиједи гласном заповједништву, интернирано је у градишко округу 2377 босанских породица са 8744 мушко и 8507 женско чељад, укупно дакле 17.151 чељад. Собом имаду 9275 глава рогате стрже, 1482 коња, 3754 свиња и 4747 оваца и коза. Из истога округја одправљено и у пакрчко поджувањини интернирано 120 обитеља са 272 мушке и 314 женске, укупно дакле са 586 чељад. Собом имаду 13 глава стоке.

У бавеском округу има по изказима, који се баш састављају, 4326 чељад са 3776 глава рогате стоке, 511 коња, 2517 свиња и 2983 оваца и коза. У огулинско-слунском округу пребјегло је у слунски котар 40 чељад, а у личкоточко округје 40 обитеља од 163 особе са 1735 глава стоке. Ови последњи бјегуници интернирани су у котару доњо-лаичком. Напокон прешле су у бродско округје 4 обитеља из Брчке.

— О народној скупштини у Крагујевцу има „Истог“ од свога редовног дописника овај суд:

„Када се погледи редом међу скупштинирима, видиће се, да од мањине управо никога и нема осим Алексе Ужичког, Гарашанина, Ђурчиковића и Уроша Кнежевића. Већина је готово ни окупу. Ни један од знамијних не еали осим Вуловића, који сам не хтједи и који није зајемљем измишљом него такође опозиционарем. Што се нових тиче, ти су кешња него они из љавско пољиве. Сви редом спадају у либералну странку, осим два до три који су велики лични пријатељи са „народним пријатељима“ око „Ослобођења“ и других упокојених комуњских листова.

Први свега се виче питање: Шта ће Гарашанина на скупштини „из невичних стихија“? Је ли он рекао да неће сједати са Ковачевићем? Је ли Урош, Алекса Ужички и поп Ђурчиковић потписало захвалницу због распуштаја прошле скупштине и догађаја Ковачевићевог? Питаме је: шта би карактери у таквом случају редили?

Од министара дошло је на скупштину четворица: г. г. Стефановић, Стојан Новиковић, Радонић и Милошевић. Од владних посланика као што знамо именовано је свега седам. Овђе то тужаче тако, да је остатак остављен за ново министре. Говори се, кад се ново министарство образује доћи ће и кнез у Крагујевцу.

Што се тиче онога, шта ће да буде, ја мећу да сам врач. Иско-до видимо. Авд ја свакико мислим, да влада г. Стефановића која је при томе и своје оставке дава, логично није требала на помишљати на то, да треба владом да скуп-

